

Türkiye’de Piyano Eğitiminde Türk Müziği Unsurlarının Kullanımına İlişkin Yapılan Akademik Çalışmalar (2015–2025): Sistematik Bir İnceleme

Güllü Süleyman Türk¹

Aytekın Albuz²

Atıf/Reference: Türk, G.S. ve Albuz, A. (2025). Türkiye’de Piyano Eğitiminde Türk Müziği Unsurlarının Kullanımına İlişkin Yapılan Akademik Çalışmalar (2015–2025): Sistematik Bir İnceleme. *Yönetim ve Eğitim Bilimleri Dergisi*, 4(4), 250-263.

Özet

Bu araştırmanın amacı, Türkiye’de piyano eğitiminde Türk müziği unsurlarının kullanımına ilişkin 2015–2025 yılları arasında yürütülen akademik çalışmaların sistematik olarak incelenmesidir. Çalışma kapsamında piyano eğitiminde makam, usûl, aksak ritim, modal ezgi, türkü ve yöresel motiflerin öğretimsel amaçlarla kullanımına ilişkin tez ve makaleler değerlendirilmiştir. Araştırma, betimsel içerik analizi ve sistematik alanyazın taraması yöntemleri kullanılarak gerçekleştirilmiş; elde edilen veriler nitel ağırlıklı meta-sentez yaklaşımıyla çözümlenmiştir. İncelenen çalışmalar; Türk müziği unsuru türü, kullanım biçimi, eğitim düzeyi, yöntemsel özellikler ve pedagojik katkılar açısından kodlanmış; ardından tematik bir yapı altında sınıflandırılarak değerlendirilmiştir.

Bulgular, piyano eğitiminde Türk müziği unsurlarının giderek artan bir görünürlüğe sahip olduğunu, özellikle türkü uyarlamaları, aksak ritim çalışmaları ve makamsal yapıların piyanoya aktarımına ilişkin çalışmaların yoğunlaştığını göstermektedir. Çalışmaların çoğunda Türk müziği materyallerinin öğrenci motivasyonunu artırdığı, ritmik ve teknik gelişime katkı sağladığı ve kültürel farkındalığı desteklediği tespit edilmiştir. Bununla birlikte araştırmaların sınırlı örnekleme yürütülmesi, yöntemsel çeşitliliğin düşük olması ve uygulamaya yönelik deneysel çalışmaların azlığı önemli bir eksiklik alanı olarak belirlenmiştir.

Sonuç olarak, Türk müziği unsurlarının piyano eğitimine entegrasyonunun öğrencilerin hem teknik hem de kültürel gelişimine anlamlı katkılar sunduğu görülmüştür. Ancak alanın daha kapsamlı gelişebilmesi için farklı eğitim kademelerinde uygulanabilirliğe yönelik deneysel çalışmaların artırılması, geniş örneklemlili araştırmaların yapılması ve makamsal yapıların piyanoya aktarımı konusunda pedagojik modellerin geliştirilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Piyano eğitimi, Türk müziği, makam, aksak ritim, türkü düzenlemeleri, içerik analizi, meta-sentez.

Academic Studies on the Use of Turkish Music Elements in Piano Education in Turkey (2015–2025): A Systematic Review

Abstract

This research aims to systematically examine academic studies conducted between 2015 and 2025 on the use of Turkish music elements in piano education in Turkey. Within the scope of the study, theses and articles on the use of makam, usûl, irregular rhythm, modal melody, folk songs, and regional motifs for educational purposes in piano education were evaluated. The research was conducted using descriptive content analysis and systematic literature review methods; the data obtained were analysed using a qualitative meta-synthesis approach. The

¹ Doktora Öğrencisi; Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı, <https://orcid.org/0000-0003-0083-610X>; suuleymaan42@gmail.com;

² Prof. Dr.; Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, <https://orcid.org/0000-0001-7919-0596>; aytekina@gazi.edu.tr;

studies examined were coded in terms of the type of Turkish music element, form of use, level of education, methodological characteristics, and pedagogical contributions; they were then classified and evaluated under a thematic structure.

The findings indicate that Turkish music elements are becoming increasingly visible in piano education, with a particular focus on studies related to folk song adaptations, irregular rhythm exercises, and the transfer of modal structures to the piano. Most studies have found that Turkish music materials increase student motivation, contribute to rhythmic and technical development, and foster cultural awareness. However, the limited sample size of the studies, the low methodological diversity, and the scarcity of experimental studies focused on application have been identified as significant shortcomings.

In conclusion, the integration of Turkish music elements into piano education has been seen to make meaningful contributions to both the technical and cultural development of students. However, to develop the field more comprehensively, it is recommended that experimental studies on applicability at different levels of education be increased, large-sample studies be conducted, and pedagogical models be developed for transferring modal structures to the piano.

Keywords: Piano education, elements of Turkish music, makam, irregular rhythm, folk song arrangements, content analysis, meta-synthesis.

1. Giriş

Türkiye Cumhuriyeti'nde piyano eğitimi, tarihsel olarak büyük ölçüde Batı sanat müziği konservatuvar sistemlerini örnek alan kurumsal ve pedagojik çerçeveler içinde gelişmiştir. Bu süreç, Batı piyano tekniği ile müfredatın sürekliliğini sağlarken, yerli müzik uygulamalarıyla gerilime yol açmıştır (Bükülmez, 2023). Osmanlı İmparatorluğu'nun son dönemlerinde ve Cumhuriyet reformları sırasında Batı notasyonunun ve konservatuvar yapılarının benimsenmesi, yerli modal ve ritmik uygulamalar paralel geleneklerde devam etmesine rağmen, piyanoyu resmi müzik eğitiminde merkezi bir enstrüman haline getirmiştir (Özbek, 2019). Son dönemdeki müfredat ve kurumsal araştırmalar, Türkiye'deki konservatuvar ve yükseköğretim programlarının Batı repertuarını ve icra uygulamalarını öncelikli tutmaya devam ederken, ayrı bölümler (örneğin, devlet Türk müziği konservatuvarları) veya seçmeli dersler aracılığıyla Türk müziğine de yer verdiğini göstermektedir. Bu ikilik, piyano eğitiminde öğrencilerin deneyimlerini ve öğretmenlerin beklentilerini şekillendirmektedir (Demirci, 2018).

Son yirmi yılda, ulusal müzik unsurlarını (başlıca makam (modal) yapıları, usul (metrik/ritmik) kalıpları ve karakteristik melodik motifler) piyano eğitimine entegre etmeye yönelik akademik ve pedagojik ilgi artmış ve hem repertuar hem de pedagojiyi ele alan tezler, konferans bildirileri ve dergi makaleleri sayısında artış görülmüştür (Bükülmez, 2023). Piyano öğretimine Türk müziği unsurlarını dahil etme eğilimi, halk repertuarları üzerine saha çalışmasını belgeleyen araştırmalarda ve piyano öğrencilerinde teknik, ifade ve kültürel kültürleşme için kaynak olarak modal melodilerin ve geleneksel ritmik modların kullanımını savunan pedagojik araştırmalarda görülmektedir (Benetos ve Holzapfel, 2015). Aynı zamanda, transkripsiyon ve metrik modelleme üzerine yapılan teknolojik ve analitik çalışmalar, Türk modal ve ritmik materyallerini klavye notasyonu ve didaktik materyallere uyarlamak için mevcut araçları geliştirmiş ve pedagojik bağlamlarda mikrotonal ve metrik olarak karmaşık özelliklerin daha sistematik bir şekilde ele alınmasını sağlamıştır (Kızrak ve Bölat, 2017).

Hicaz, Hüseyini, Nihavent ve ilgili makamlar gibi modal yapıların piyano pedagojisine dahil edilmesi, makamların Batı'nın eşit temperli tonal sisteminden farklı aralık ilişkileri ve melodik gelenekleri kodlaması nedeniyle hem teorik arabuluculuk hem de pratik uyarlama gerektirmektedir (Bükülmez, 2023). Tarihsel ve teorik analizler, makam sistemlerinin standart Batı skalası ve armonik alıştırmalarının ötesinde pedagojik araçlar gerektiren skala dereceleri, karakteristik cümleler ve modülasyon uygulamaları içerdiğini vurgulamaktadır; sonuç olarak, son pedagojik öneriler ve analitik çalışmalar, eşit temperli piyanolarda çalınabilir kalırken makam konturlarına saygı duyan transkripsiyon stratejileri, düzenlemeler ve bestelenmiş eserleri savunmaktadır (Benetos ve Holzapfel, 2015). Analitik müzikoloji ve hesaplamalı müzik araştırmalarındaki ampirik çalışmalar, mikrotonal ve modal nüansları temsil etmek ve transkripsiyonlamak için yöntemler üretmiştir. Bu gelişmeler, piyanoda makamları, açıklamalı düzenlemelerle veya ifade gücü yüksek performans uygulamalarında mikrotonal infleksiyonları yaklaştırarak sunmayı amaçlayan öğretmenleri desteklemektedir (Weij vd., 2017).

Türk müziğinin ritmik modları (usul) ve karakteristik motifleri, pedagojik materyaller olarak kullanıldıklarında piyano öğrencilerinin hem teknik kontrol hem de müzikal cümle kurma becerilerinin gelişimine katkıda bulunmaktadır. Usul kalıplarından türetilen ritim merkezli alıştırmalar, standart Batı ritim eğitimini tamamlayıcı şekilde ölçü algısını, koordinasyonu ve ifade zamanlamasını geliştirebilmektedir (Özbek,

2019). Usul'un etnomüzikolojik tanımları, vurgu ve cümle sınırlarını düzenleyen hiyerarşik bir ritmik iskele işlevi gördüğünü vurgulamaktadır. Bu özellikler, klavyede nabız istikrarı, çeşitli artikülasyon ve jest temelli cümle kurma gibi pedagojik hedeflere karşılık gelmektedir (Weij vd., 2017). Ölçü ve kültürleşme ile ilgili bilişsel ve algısal modeller, kültüre özgü ritmik dağılımlara maruz kalmanın ölçüsel konumlara ilişkin beklenti ve hafızayı değiştirdiğini göstermektedir. Bu da, ders bağlamında usul kalıplarına sistematik olarak maruz kalmanın, öğrencilerin Batı ölçüsel geleneklerinin yanı sıra Türk ritmik mantığını içselleştirmelerini kolaylaştırabileceğini ima etmektedir (Weij vd., 2017).

Türk müziği unsurlarını piyanoya taşıyan pedagojik repertuar genellikle üç örtüşen kategoriye ayrılmaktadır. Bunlar: (1) solo piyano için halk müziği ve sanat müziği melodilerinin düzenlemeleri; (2) makam ve usul özelliklerini piyano dokusuna yerleştiren yeni bestelenmiş didaktik parçalar ve (3) pedagojik kullanım için modal ve mikrotonal özellikleri açıklayan analitik basımlar ve transkripsiyonlardır (Demirci, 2018; Benetos ve Holzapfel, 2015). Konservatuvar müfredatı ve pedagogların tutumlarına ilişkin araştırmalar, piyano eğitimine ulusal unsurları entegre etmek için bu tür düzenlemeleri ve orijinal eserleri araç olarak sunan öğrenci resitalleri, tezler ve küçük baskı yayınların sayısında artış olduğunu göstermektedir. Bu da, standart Batı etütleri ve sonatlarına alternatif arayan öğrencilerin kullanabileceği ifade ve kültür repertuarını genişletmektedir (Bükülmez, 2023). Aynı zamanda, hesaplamalı ve analitik araştırmalar, otomatik transkripsiyon, melodik desen analizi ve makamlara özgü MIR (müziksel bilgi erişim) sistemleri gibi araçlar sunarak, güvenilir pedagojik baskıların oluşturulmasını ve piyanoda pedagojik olarak işlenebilir kalırken modal kimliği koruyan uygulama materyallerinin tasarlanmasını daha kolay hale getirmektedir (Kızrak ve Bölüt, 2017).

2015'ten 2025'e kadar Türkiye'de üretilen çalışmalar metodolojik çoğulluğu göstermektedir. Örneğin müzikolojik saha çalışması ve repertuar analizi (halk müziği ve sanat müziği materyallerinin toplanması ve transkripsiyonu), konservatuvar ve konservatuvar öncesi ortamlarda pedagojik eylem araştırması ve vaka çalışmaları, ders sonuçlarını değerlendiren tezler ve transkripsiyon ve ritmik analiz için hesaplama araçlarını kullanan disiplinlerarası çalışmalar bulunmaktadır (Özbek, 2019; Demirci, 2018; Bükülmez, 2023). Bu karışım, hem bölgesel repertuarların betimsel belgelenmesini hem de pedagojik müdahaleleri test eden değerlendirme çalışmalarını (örneğin, melodik akıcılığı geliştirmek için makam temelli alıştırmalar veya ritmik koordinasyonu güçlendirmek için usul temelli alıştırmalar kullanmak) mümkün kılmıştır. Nitel ve nicel yaklaşımların bir arada varlığı, müzikal özgünlüğü korumak ve pedagojik etkinliği ölçmek gibi ikili bir amacı yansıtmaktadır.

Ampirik çalışmalar genellikle konservatuvar öğrencileri, piyano öğretmenleri ve küçük deneysel grupları içermektedir. Bunlar yükseköğretim bağlamında performans-pedagojik araştırmaların tipik özellikleridir (Bükülmez, 2023). Halk repertuarının saha çalışmaları, doğal olarak gelenek taşıyıcıları ve bölgesel sanatçıları örneklemektedir, böylece daha sonra kontrollü ders ortamlarında öğrencilerle test edilen düzenlemeler ve didaktik basımlar için kaynak materyal sağlamaktadır (Özbek, 2019; Demirci, 2018). Öğrenci ve öğretmen merkezli örneklemelerin baskınlığı, hem pedagojik öneriler için güçlü ekolojik geçerlilik hem de mütevazı örneklem boyutları nedeniyle genelleştirilebilirlikte tekrarlayan sınırlamalar anlamına gelmektedir.

Tezler ve makalelerde bildirilen pedagojik sonuçlar arasında, makam unsurları açıkça öğretildiğinde melodik cümle duyarlılığının artması, usul temelli ritim eğitiminin ardından ritmik istikrarın ve ifade gücünün artması ve derslere ulusal repertuar dahil edildiğinde öğrencilerin motivasyonunun ve kültürel özdeşleşmesinin artması yer almaktadır (Demirci, 2018; Weij vd., 2017). Bu olumlu sonuçlar, pratik kısıtlamalarla bir arada bulunmaktadır. Bunlar arasında öğretmenlerin makam teorisi ve usul performans pratiğine olan aşinalıklarının değişkenliği, eşit temperli piyanolarda mikrotonal infleksiyonlardan kaynaklanan notasyon zorlukları ve Türk unsurlarını sistematik olarak aşamalı teknik çalışmalara entegre eden derecelendirilmiş didaktik literatürün nispeten azlığı yer almaktadır (Benetos ve Holzapfel, 2015; Bükülmez, 2023). Hesaplamalı araştırma ve transkripsiyon sistemleri, Batı notasyonunda eğitim almış piyanistlerin makamın kendine özgü özelliklerine daha kolay erişebilmelerini sağlayan açıklamalı kaynaklar ve analitik çerçeveler sunarak bazı notasyon engellerini azaltmaktadır (Kızrak ve Bölüt, 2017).

Yukarıda bahsedilen araştırma sonuçları, Türk müziği unsurlarının piyano eğitimine entegre edilmesinin, müdahaleler hem müzikolojik doğruluk hem de piyanistik pratiklik göz önünde bulundurularak tasarlandığında, müzikal ifade gücü, ritmik yeterlilik ve kültürel okuryazarlık açısından pedagojik faydalar sağladığını göstermektedir (Özbek, 2019). Bu faydaların geniş çapta uygulanabilir müfredatlara dahil edilmesi için literatürde (a) makam ve usul konusunda teorik ve pratik akıcılık kazandıran öğretmen eğitimi modülleri (Bükülmez, 2023); (b) ulusal unsurları aşamalı olarak içeren derecelendirilmiş repertuarlar ve teknik çalışmalar (Bükülmez, 2023) ve (c) yaygın kullanım için güvenilir basımlar ve materyaller üretmek üzere hesaplamalı transkripsiyon, analitik modelleme ve performans pedagojisini birleştiren disiplinler arası çalışmaların

sürdürülmesi gerekmektedir (Kızrak ve Bölüt, 2017). Bu öncelikler, müzik eğitiminde kültürel kültürleşme üzerine daha geniş kapsamlı akademik çalışmalarla ve kanıta dayalı müfredat tasarımını mümkün kılan MIR ve pedagojik araştırmalardaki son gelişmelerle uyumludur (Li ve Timmers, 2021). Bu bakımdan araştırmanın amacı, Türkiye’de 2015–2025 yılları arasında piyano eğitiminde Türk müziği unsurlarının kullanımına yönelik yapılan akademik çalışmaları inceleyerek yayın yılı, yayın türü (makale/tez), araştırma yöntemi, evren–örneklem özellikleri, amaçları, ulaşılan sonuçları ve “Piyano Eğitiminde Türk Müziği Unsurlarının Kullanımı” Açısından İçerdiği Unsurlar açısından sistematik bir analiz yapmaktır.

1.1. Problem Cümlesi

2015-2025 Yılları Arasında Türkiye’de Piyano Eğitiminde Türk Müziği Unsurlarının Kullanımına İlişkin Yapılan Akademik Çalışmalar nelerdir ve değerlendirme sonuçları nasıldır?

1.1.1. Alt Problemler

1. 2015–2025 yılları arasında Türkiye’de Piyano Eğitiminde Türk Müziği Unsurlarının Kullanımına İlişkin Yapılan Akademik Çalışmaların yıllara göre dağılımı nasıldır?
2. Çalışmaların yayın türleri dağılımı nasıldır?
3. Çalışmalarda kullanılan yöntemler nelerdir?
4. Araştırmaların evren ve örneklemeleri hangi özelliklerdedir?
5. Çalışmaların amaçları hangi temalarda toplanmaktadır?
6. Çalışmaların ulaştığı temel sonuçlar nelerdir?

1.2. Amaç

Bu araştırmanın temel amacı, 2015–2025 yılları arasında Türkiye’de piyano eğitimi alanında yayımlanan akademik çalışmalarda Türk müziği unsurlarının (makamlar, usuller, türkü ve halk müziği temaları, geleneksel müzik öğeleri, çağdaş Türk bestecilerinin eserleri, düzenleme/uyarlamalar vb.) nasıl ele alındığını sistematik olarak incelemektir.

Bu amaç doğrultusunda çalışma:

- ❖ Belirtilen dönemde yayımlanan makale, tez ve diğer akademik yayınları belirlemek ve sınıflandırmak,
- ❖ Türk müziği unsurlarının piyano eğitimindeki kullanım biçimlerini, eğitsel yaklaşımlarını ve repertuvar tercihlerini ortaya koymak,
- ❖ Çalışmaların yöntemsel özelliklerini, eğilimlerini ve tematik dağılımlarını analiz etmek,
- ❖ Alandaki mevcut eğilimleri, boşlukları (research gaps) ve araştırma gerektiren konuları belirlemek,
- ❖ Piyano eğitiminde Türk müziği repertuvarı ve pedagojisi için geleceğe yönelik öneriler geliştirmek

1.3. Araştırmanın Önemi

Bu çalışma çeşitli açılardan önem taşımaktadır:

a) Ulusal müzik kültürünün piyano eğitime yansımalarını bütüncül biçimde ortaya koyması: Piyano eğitimi Türkiye’de Batı müziği temelli bir gelenek üzerine kuruludur. Buna karşın Türk müziği unsurlarının bu eğitimle nasıl ilişkilendirildiğine dair çalışmalar parçalıdır. Bu derleme, on yıllık dönemi kapsayan bütüncül bir bakış sağlayarak alandaki bilgi birikimini sistematize etmektedir.

b) Repertuvar ve pedagojik içeriğin geliştirilmesine katkı sağlaması: Çalışma, Türk müziği temelli piyano eserlerinin, düzenlemelerin ve öğretim materyallerinin mevcut durumunu göstererek öğretmenler ve öğrenciler için somut bir rehber niteliği taşır.

c) Lisansüstü araştırmalar için yönlendirici olması: Türk müziği ve piyano eğitimi ilişkisi Türkiye’de giderek artan bir araştırma alanıdır. Bu derleme, gelecekteki tez ve makalelere konu seçiminde yol gösterecek eğilimleri ve alan boşluklarını açık biçimde ortaya koymaktadır.

d) Müfredat ve politika geliştirme çalışmaları için veri sunması: Güncel programlarda Türk müziği repertuvarının konumuna dair tartışmalar sürmektedir. Elde edilen bulgular, Güzel Sanatlar Liseleri, konservatuvarlar ve eğitim fakülteleri için daha kapsayıcı müfredat tasarımlarına zemin oluşturabilir.

e) Uluslararası literatüre yerel bir katkı sunması: Batı-dışı müzik geleneklerinin piyano eğitime entegrasyonuna yönelik uluslararası tartışmalara Türkiye örneğini kazandırarak özgün bir akademik katkı üretmektedir.

1.4. Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu sistematik inceleme aşağıdaki sınırlılıkları içermektedir:

- a) Zaman aralığı sınırlılığı: Çalışma yalnızca 2015–2025 yılları arasındaki yayınları kapsamaktadır. Bu tarihten önceki önemli çalışmalar bağlam bölümünde anılabilir ancak incelemeye dâhil edilmeyecektir.
- b) Veri kaynakları sınırlılığı: Tarama DergiPark, Ulusal Tez Merkezi (YÖK Tez), Google Scholar, üniversite açık erişim arşivleri ve ResearchGate gibi erişilebilir veri tabanlarıyla sınırlandırılmıştır. Bu nedenle bazı erişime kapalı veya basılı eserler inceleme dışında kalabilir.
- c) Çalışma türü sınırlılığı: Söz konusu derleme yalnızca; hakemli dergi makaleleri, yüksek lisans/doktora tezleri, akademik bildiriler, kitap bölümleri gibi bilimsel nitelikli yayınları içerir. Popüler yazılar, ders notları, kişisel düzenleme kitapları veya yayınevi temelli notalar dâhil edilmemiştir.

2. Yöntem

2.1. Araştırma Modeli

Bu araştırma, 2015–2025 yılları arasında Türkiye’de piyano eğitiminde Türk müziği unsurlarının kullanımına ilişkin yapılan akademik çalışmaları kapsamlı ve bütüncül bir şekilde ortaya koymak amacıyla tasarlanmış nitel bir sistematik derleme (systematic review) modeline dayanmaktadır. Sistematik derleme modeli; belirli bir konu hakkında yayımlanmış tüm akademik kaynakların önceden belirlenmiş ölçütler doğrultusunda taranması, seçilmesi, değerlendirilmesi ve sentezlenmesine olanak sağlayan bir araştırma yaklaşımıdır.

2.2. Evren ve Örneklem

2.2.1. Evren

Bu araştırmanın evrenini, 2015–2025 yılları arasında Türkiye’de piyano eğitiminde Türk müziği unsurlarının kullanımına yönelik hazırlanmış tüm akademik çalışmalar oluşturmaktadır. Evren;

- a) Makaleler,
 - b) Yüksek lisans ve doktora tezleri,
 - c) Kongre bildirileri,
 - d) Kitap bölümleri
- gibi bilimsel nitelik taşıyan yayın türlerini kapsamaktadır.

Bu çalışmaların Türkiye’deki yükseköğretim kurumları, konservatuvarlar, eğitim fakülteleri, güzel sanatlar fakülteleri, araştırma merkezleri ve ulusal–uluslararası akademik dergilerde yayımlanmış olması evrenin temel sınırlarını oluşturmaktadır.

2.2.2. Örneklem

Araştırmanın örneklemine, evren içerisinden belirlenen dahil edilme ve hariç tutulma ölçütlerine uygun olan çalışmalar oluşturmaktadır. Bu doğrultuda örneklem:

- a) 2015–2025 yılları arasında yayımlanmış,
- b) Piyano eğitimi ile doğrudan ilişkili,
- c) Türk müziği unsurlarını (makam, usûl, seyir, süsleme, modal yapı, çokseslilik yaklaşımları, uyarlamalar vb.) konu alan,
- d) Tam metnine erişilebilen,
- e) Bilimsel araştırma niteliği taşıyan (hakemli dergi makalesi, tez, bildiri, kitap bölümü) çalışmalar olarak sınırlanmıştır.

2.3. Verilerin Toplanması

Bu çalışmada veriler, sistematik derleme yaklaşımına uygun olarak belirli veri tabanlarında yapılmış kapsamlı bir literatür taraması yoluyla toplanmıştır. Veri toplama süreci aşağıdaki aşamalar doğrultusunda gerçekleştirilmiştir:

2.3.1. Veri Tabanlarının Belirlenmesi

Araştırma kapsamında 2015–2025 yılları arasında yayımlanan akademik çalışmalara ulaşmak amacıyla aşağıdaki ulusal ve uluslararası veri tabanları taranmıştır:

- a) YÖK Ulusal Tez Merkezi

- b) DergiPark Akademik
- c) Google Scholar
- d) TR Dizin
- e) ERIC
- f) Web of Science
- g) Scopus (erişilebilirlik durumuna bağlı olarak)

Bu veri tabanları, Türkiye’de piyano eğitimi ve Türk müziği konulu araştırmaların önemli bir kısmının indekslendiği platformlar olması nedeniyle seçilmiştir. Bu kelimeler Boolean operatörleriyle (“AND”, “OR”) birleştirilerek farklı arama kombinasyonları oluşturulmuştur. Tarama sonucunda elde edilen yayınlar, önceden belirlenmiş ölçütlere göre incelenmiştir.

Dahil edilme ölçütleri:

- a) 2015–2025 yılları arasında yayımlanmış olması
- b) Piyano eğitimi ile doğrudan ilişkili olması
- c) Türk müziği unsurlarını (makam, usûl, seyir, süsleme, çokseslilik vb.) içermesi
- d) Akademik araştırma niteliği taşıması
- e) Tam metnine erişilebilir olması

Hariç tutulma ölçütleri:

- a) Piyano dışındaki çalgılarda Türk müziği kullanımını konu alan çalışmalar
- b) Sadece kuramsal olarak Türk müziğini ele alan, piyano ile ilişkilendirilmeyen yayınlar
- c) Popüler müzik, film müziği, elektro-akustik müzik gibi farklı disiplinlere odaklanan çalışmalar
- d) Aynı çalışmanın tekrar eden versiyonları

Bu ölçütler doğrultusunda çalışmalar önce başlık ve özet düzeyinde taranmış, daha sonra tam metin incelemesine alınmıştır.

2.3.2. Verilerin Kayıt Altına Alınması

Dahil edilen yayınlar için bir veri kayıt formu oluşturulmuştur. Bu formda şu bilgiler yer almıştır:

- a) Yazar(lar)
- b) Yayın yılı
- c) Yayın türü (makale, tez, bildiri vb.)
- d) Araştırma yöntemi
- e) Çalışmada ele alınan Türk müziği unsurları
- f) Piyano eğitimine yönelik öneriler veya sonuçlar

Tüm veriler sistematik bir biçimde kodlanmış, sınıflandırılmış ve tematik analize uygun biçimde düzenlenmiştir.

2.4. Verilerin Analizi

Bu çalışmada verilerin analizi, sistematik derleme yaklaşımının gerektirdiği şekilde nitel içerik analizi, betimsel analiz ve tema analizi teknikleri kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Analiz süreci aşağıdaki aşamalardan oluşmaktadır:

2.4.1. Betimsel Analiz

Çalışmalar tür, yıl, yayın alanı ve yöntem gibi özellikler bakımından betimlenmiş; sayısal dağılımlar tablolastırılarak sistematik bir genel görünüm sunulmuştur.

- a) Yıllara göre yayın dağılımı
 - b) Yayın türlerine göre dağılım
 - c) Araştırma yöntemlerine göre dağılım
 - d) En çok incelenen Türk müziği unsurları
- gibi kategoriler betimsel analiz kapsamında ele alınmıştır.

3. Bulgular

3.1. 2015–2025 yılları arasında Türkiye’de Piyano Eğitiminde Türk Müziği Unsurlarının Kullanımına İlişkin Yapılan Akademik Çalışmaların yıllara göre dağılımına Yönelik Bulgu ve Yorumlar

2015–2025 döneminde ele alınan çalışmaların beşinin lisansüstü tez, üçünün hakemli dergi makalesi olduğu görülmektedir. Tezler çoğunlukla GSL (Güzel Sanatlar Liseleri) ve lisans düzeyi piyano eğitimine odaklanırken, makalelerde daha sistematik içerik analizi veya deneysel desenler uygulanmıştır. 2020 sonrası dönemde türkü uyarlaması, makamsal etüt ve aksak ritim temalarının görünürlüğü artmıştır. 2015–2025 aralığında, “piyano alanında Türk müziği uygulamaları” bağlamındaki lisansüstü tezleri toptan inceleyen Toptaş (2022) meta-çalışması, bu alanda 40 tez bulunduğunu ve bunların önemli bir kısmının 2010 sonrasında yoğunlaştığını göstermektedir.

Tablo 1. 2015–2025 Yılları Arasında Türkiye’de Piyano Eğitiminde Türk Müziği Unsurlarına İlişkin Akademik Çalışmaların Yıllara Göre Dağılımı

Yıl	Çalışma Sayısı	Çalışmalar
2019	3	Madanoğlu (Makale); Elmas (YL Tezi); Çoban (YL Tezi)
2020	1	Marufoğlu (YL Tezi)
2021	1	Pehlevan (YL Tezi)
2022	2	Toptaş – Halk Türküleri (Makale); Toptaş – Lisansüstü Tez İncelemesi (Makale)
2025	1	Özdamar (Makale)

Meta-çalışma verilerine göre, özellikle 2008 ve 2016 yıllarında tez sayısında zirve, 2016 sonrasında ise makamsal eserler, türkü düzenlemeleri ve aksak ritim temalı çalışmaların arttığı bildirilmektedir. 2019 sonrasında halk türkülerinin piyano düzenlemeleri (Madanoğlu, 2019), deneysel makamsal etüt uygulamaları (Toptaş, 2022) ve piyano için türkü düzenleme kitaplarının pedagojik analizi (Özdamar, 2025) gibi makale düzeyindeki çalışmaların görünürlüğü yükselmiştir. Genel olarak, 2015–2025 döneminde tez odaklı birikimin yavaş yavaş makale düzeyinde kuramsal ve deneysel çalışmalara evrildiği, böylece alan yazının hem derinlik hem de görünürlük kazandığı söylenebilir.

3.2. Çalışmaların Yayın Türleri Dağılımına İlişkin Bulgu ve Yorumlar

İncelenen 8 çalışmanın yayın türlerine göre dağılımı incelendiğinde, çalışmaların eşit oranda makale (n=4) ve yüksek lisans tezi (n=4) şeklinde dağıldığı görülmektedir. Doktora tezi, bildiri veya kitap bölümü türünde herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu durum, araştırma konusunun özellikle lisansüstü tezlerde ve hakemli dergi makalelerinde ele alınan bir alan olduğunu göstermektedir.

Tablo 2. İncelenen Çalışmaların Yayın Türlerine Göre Dağılımı (2015–2025)

Yayın Türü	Çalışma Sayısı	Çalışmalar
Makale	4	Toptaş (2022) – Deneysel Çalışma; Toptaş (2022) – Tez İncelemesi; Madanoğlu (2019); Özdamar (2025)
Yüksek Lisans Tezi	4	Pehlevan (2021); Elmas (2019); Çoban (2019); Marufoğlu (2020)

Makale türündeki çalışmaların çoğunun deneysel, doküman analizi ve meta-analiz gibi yöntem çeşitliliği sunduğu; yüksek lisans tezlerinin ise daha çok uygulamalı uyarlamalar, öğretmen–öğrenci görüşleri ve ritim/makam analizleri üzerine yoğunlaştığı görülmektedir. Bu bulgu, piyano eğitiminde Türk müziği unsurlarının hem uygulamalı hem kuramsal bağlamda giderek önem kazandığını ortaya koymaktadır.

3.3. Çalışmalarda Kullanılan Araştırma Yöntemlerine İlişkin Bulgu ve Yorumlar

Lisansüstü tezlerin önemli bir bölümü betimsel tarama ve doküman incelemesi türündedir; Türk müziği kaynaklı eserlerin piyano için düzenlenmesi, müfredat uygunluğu ve öğretmen/öğrenci görüşleri bu çerçevede değerlendirilmiştir.

Tablo 3. İncelenen Çalışmalarda Kullanılan Araştırma Yöntemlerinin Dağılımı (2015–2025)

Araştırma Yöntemi	Çalışma Sayısı	Çalışmalar
Doküman İncelemesi / İçerik Analizi	4	Madanoğlu (2019 – doküman incelemesi); Pehlevan (2021 – betimsel + doküman inceleme); Çoban (2019 – doküman incelemesi + görüşme); Özdamar (2025 – nitel içerik analizi)
Deneyisel Yöntem (Ön Test–Son Test, Deney/Kontrol)	1	Toptaş (2022 – makamsal etütlerin etkisi)
Betimsel Araştırma (Görüşme/Anket/Betimsel Analiz)	2	Elmas (2019 – betimsel/deneyisel karışık model); Marufoğlu (2020 – betimsel ritim analizi)
Meta-Analiz / Sistematik Tez İncelemesi	1	Toptaş (2022 – 40 lisansüstü tezin meta-ana

Deneyisel desen kullanan çalışmaların sayısı sınırlıdır. Öne çıkan örnek, makamsal etütlerin piyano için düzenlenmiş türkülerini çalma becerisine etkisini test eden Toptaş (2022)’dir. Bu çalışmada deney ve kontrol gruplu, ön test–son test desen kullanılmış; SPSS ile parametrik olmayan testler (Mann–Whitney U, Wilcoxon) uygulanmıştır.

İçerik analizi/doküman analizi temelli çalışmalar (Madanoğlu, 2019; Özdamar, 2025), Türk müziği kaynaklı piyano eserlerini makam, usûl, armoni, teknik zorluk, notasyon tercihleri ve pedagojik uygunluk açısından sistematik biçimde incelemektedir. Bu tablo, 2015–2025 arasında alanın öncelikle nitel ve betimsel çalışmalarla şekillendiğini, deneyisel araştırmaların ise yeni yeni görünür hâle geldiğini göstermektedir. Yöntemsel açıdan en belirgin eğilim, repertuvar geliştirmeyi temel alan doküman analizinin alanda baskın olmasıdır.

3.4. Araştırmaların Evren ve Örneklem Profiline İlişkin Bulgu ve Yorumlar

Deneyisel çalışmada (Toptaş, 2022) evren, lisans düzeyinde piyano eğitimi alan öğrenciler; örneklem ise 12 deney + 12 kontrol olmak üzere 24 öğrenciden oluşmaktadır. Meta-çalışma (Toptaş, 2022) evrenini, “Türkiye’de piyano alanında Türk müziği uygulamalarına ilişkin tüm lisansüstü tezler” olarak tanımlamış, 29 YL, 10 doktora, 1 sanatta yeterlik tezini kapsayan 40 tezlik bir örneklem oluşturmuştur. GSL odaklı tezlerde (Pehlevan, 2021; Çoban, 2019; Marufoğlu, 2020) örneklem genellikle Güzel Sanatlar Liseleri müzik bölümlerinde görev yapan piyano öğretmenleri ve/veya bu liselerde öğrenim gören öğrencilerden oluşmakta; ancak ayrıntılı n bilgisi çoğu zaman tam metin erişimi gerektirdiği için çevrimiçi özetlerde yer almamaktadır.

Tablo 4. İncelenen Araştırmaların Evren ve Örneklem Profilleri (2015–2025)

No Çalışma	Evren / Örneklem	Örneklem Türü / Veri Kaynağı	Açıklama
1 Toptaş (2022) – Deneyisel	24 öğrenci (12 deney, 12 kontrol)	Amaçlı örneklem; deneyisel grup–kontrol grubu	Piyano öğrencileriyle makamsal etüt eğitimi uygulanmıştır.
2 Madanoğlu (2019)	9 piyano için düzenlenmiş türkü kitabı	Doküman analizi	Çalışma insan örnekleme içermemekte; repertuvar kitapları analiz edilmiştir.
3 Pehlevan (2021)	GSL öğretmenleri ve öğrencileri (sayı belirtilmemiş)	Amaçlı örneklem + doküman incelemesi	Yöresel türkülerden uyarlamaların kullanılabilirliği görüşmelerle incelenmiştir.
4 Toptaş (2022) – Meta-analiz	40 lisansüstü tez (29 YL + 10 doktora + 1 sanatta yeterlik)	Evrensel tarama / tez havuzu	Piyano–Türk müziği temalı tezlerin tamamı taranmıştır.
5 Özdamar (2025)	4 kitapta yer alan düzenlenmiş türküler	Doküman analizi	Eğitsel uygunluğu bakımından düzenlemeler incelenmiştir.
6 Elmas (2019)	Piyano öğrencileri (n belirtilmemiş)	Betimsel araştırma (öğrenci grubu)	Türkü kullanımının motivasyona etkisi araştırılmıştır.
7 Çoban (2019)	Bolu GSL öğretmenleri ve öğrencileri	Amaçlı örneklem + görüşme + doküman inceleme	Bölgesel türkü uyarlamalarının pedagojik uygunluğu değerlendirilmiştir.
8 Marufoğlu (2020)	Van GSL bağlamı (öğrenci/öğretmen, sayı belirtilmemiş)	Betimsel araştırma (ritim analizi + görüşme)	Aksak ritimlerin eğitimde kullanımına ilişkin profil ortaya koyulmuştur.

Doküman analizi odaklı makalelerde (Madanoğlu, 2019; Özdamar, 2025), örneklem öğrenciler değil, piyano için düzenlenmiş türkülerden oluşan eser setleridir; bu setler kitap ya da nota serilerinden seçilmiştir. Dolayısıyla, incelenen çalışmaların büyük kısmında veri kaynağı “öğrenci” değil, eser/nota kitapları ve tez metinleridir; bu da alanın henüz geniş ölçekli nicel saha verileriyle yeterince beslenmediğini düşündürmektedir.

3.5. Türk Müziği Unsurlarının Piyano Eğitimindeki Kullanım Biçimleri

Çalışmalardan elde edilen temaların kapsamı aşağıda sunulmuştur.

3.5.1. Makamsal Yapıların Kullanımı

Toptaş (2022) ve Özdamar (2025), makamsal ezgilerin piyano eğitimine aktarımını sistematik analiz etmiştir. Çalışmalarda makamların dizi yapısı, seyir özellikleri, güçlü–yeden ses kullanımı gibi yönleri piyanoya aktarılmaktadır.

3.5.2. Türkü Temelli Repertuvarın Kullanımı

Sekiz çalışmanın altısında “türkü düzenlemeleri” merkezî konudur. Bölgesel türküler (Bolu, Kırşehir, Van yöresi), Halk türkülleri kitapları (Piyano İçin 9 Türkü), Çok sesli türkü uyarlamaları, piyano eğitiminin repertuvar kaynağı olarak incelenmiştir.

3.5.3. Aksak Ritim ve Usûl Çalışmaları

Marufoğlu’nun (2020) aksak ritim odaklı çalışması, usûl kalıplarının piyanoya aktarımının ritim algısını geliştirdiğini göstermektedir. Özdamar (2025) ve Madanoğlu (2019) da düzenlemelerde aksak yapıların korunduğunu belirtmektedir.

3.5.4. Motivasyon ve Kültürel Farkındalık

Elmas (2019) öğrenci motivasyonunun türkü temelli piyano eğitimiyle arttığını göstermektedir. Pehlevan (2021) ve Çoban (2019) öğrencilerin yöresel ezgilere karşı ilgisinin arttığını rapor etmiştir. Bu sonuçlar, “kültürel kimlik – çalgı eğitimi” bağını güçlendirmektedir.

3.5.5. Ortak Sonuç Desenleri

- 1) Çalışmalar bütüncül olarak değerlendirildiğinde aşağıdaki ortak sonuçlar ortaya çıkmıştır:
- 2) Türk müziği unsurları piyano eğitimine zenginlik katmaktadır. Öğrencilerin müzikal ifade, teknik beceri ve ritim algıları olumlu etkilenmektedir.
- 3) Türkü düzenlemeleri sürdürülebilir bir pedagojik kaynaktır. Teknik seviyeye göre uyarlanabilmekte ve kültürel repertuvarı geliştirmektedir.
- 4) Aksak ritimler öğrencilerin ritim farkındalığını belirgin biçimde artırmaktadır.
- 5) Makamsal etütler, öğrencilerin melodik duyarlılığını güçlendirmektedir.
- 6) Mevcut piyano müfredatı Türk müziği unsurlarını yeterince içermemektedir.
- 7) Yöntemsel olarak alanda daha fazla deneysel ve karma yöneme ihtiyaç vardır.

Bu tematik dağılım, 2015–2025 aralığında odak noktasının “Türk müziği unsurlarını piyanoya uyarlama” ve “bu uyarlamaların eğitimsel etkilerini anlama” yönünde yoğunlaştığını göstermektedir.

Toptaş’ın 2022 tarihli meta-çalışmasında, 2015–2019 aralığını da kapsayacak şekilde 40 lisansüstü tezin (29 YL, 10 doktora, 1 sanatta yeterlik) Türk müziği uygulamaları ile piyano alanında yoğunlaştığı; bu tezler arasında makamsal eserler, Türk halk müziği kaynaklı piyano etütleri, Türk müziğinin çok seslendirilmesi, aksak ritimler ve yöresel türkü uyarlamaları gibi temaların yer aldığı belirtilmektedir.

Bu 8 çalışma, “Türkiye’de piyano eğitiminde Türk müziği unsurlarının kullanımı” kavramının bütün bileşenlerini temsil etmektedir. Makam (Toptaş (2022), Madanoğlu (2019), Özdamar (2025)), Usûl (Özdamar (2025), Marufoğlu (2020), Madanoğlu (2019)), Aksak ritim (Marufoğlu (2020), Özdamar (2025), Madanoğlu (2019)), Türkü repertuvarı (Tüm çalışmaların ortak noktası) Modal ezgi (Madanoğlu (2019), Özdamar (2025), Pehlevan (2021)), Bölgesel/müzikal motifler (Kırşehir ve Bolu yöresi tezleri) ve Öğretimsel kullanım (etüt geliştirme, repertuvar oluşturma, teknik çalışma, motivasyon, kültürel aktarım.) tm çalışmalar eğitimsel amaçla kullanımı incelenmiştir.

4. Sonuç ve Öneriler

Bu araştırmada, 2015–2025 yılları arasında Türkiye’de piyano eğitiminde Türk müziği unsurlarının kullanımını ele alan akademik çalışmalar sistematik bir yaklaşımla incelenmiştir. Bulgular, Türk müziği öğelerinin piyano eğitimine entegrasyonu konusunda giderek artan bir ilgi bulunduğunu, ancak bu ilginin nitelik ve kapsam bakımından belirli sınırlılıklarla şekillendiğini ortaya koymaktadır.

İnceleme kapsamındaki çalışmalarda, Türk müziğine özgü makam yapıları, aksak ritimler, karakteristik ezgisel kalıplar ve geleneksel süsleme tekniklerinin piyano eğitiminde kullanılmasına yönelik çeşitli yaklaşımlar geliştirilmiştir. Özellikle türkü düzenlemeleri, makamsal etütler ve repertuar uyarlamaları, alan yazındaki en belirgin temaları oluşturmaktadır. Bu bulgu, öğrencilerin kültürel müzik birikimi ile piyano pedagojisi arasında köprü kurma çabasının gün geçtikçe güçlendiğini göstermektedir.

Yayın türleri açısından değerlendirildiğinde, literatürün büyük ölçüde lisansüstü tezler üzerine kurulu olduğu, son yıllarda ise makale sayısında belirgin bir artış gözlemlendiği saptanmıştır. Tez çalışmalarının daha kapsamlı betimsel veriler sunduğu; makalelerin ise kuramsal çerçeveleri, pedagojik model önerilerini ve uygulamalı düzenlemeleri daha sistematik biçimde ele aldığı görülmektedir. Bu durum, alanın son on yılda tez temelli bir birikimden, makale düzeyinde olgunlaşan akademik bir yapıya doğru evrildiğini göstermektedir.

Araştırmalarda öne çıkan bir diğer önemli bulgu, Türk müziği unsurlarının piyano eğitiminde kullanılmasına ilişkin pedagojik yöntemlerin henüz tam anlamıyla bütüncül bir modele dönüşmemiş olmasıdır. Çalışmaların büyük bölümü, Türk müziğini piyano eğitimine aktarma sürecinde uyarlama odaklıdır; ancak makam sistemine özgü davranışları piyano tekniği, müzikal ifade ve öğrenme süreçleriyle bütünleştiren derinlikli bir pedagojik yapı henüz gelişmemiştir. Buna karşın, düzenleme çalışmaları ve repertuar çeşitliliğinin artması, bu yönde atılan önemli adımlar olarak değerlendirilebilir.

Genel olarak, 2015–2025 döneminde yapılan araştırmalar, Türk müziği unsurlarının piyano eğitimine kazandırılmasına yönelik farkındalığın güçlendiğini, materyal çeşitliliğinin arttığını ve kuramsal tartışmaların daha görünür hâle geldiğini göstermektedir. Bununla birlikte, alanın daha sistematik yöntemsel yaklaşımlara, deneysel çalışmalara, öğrenen performansını ölçen uygulamalara ve kapsamlı pedagojik modellere ihtiyaç duyduğu anlaşılmaktadır.

Bu yönleriyle mevcut literatür, hem Türkiye’de kültürel temelli piyano eğitiminin gelişimi hem de çağdaş piyano pedagojisinin yerelleşmeye dayalı yaklaşımlarının ortaya konması açısından önemli bir zemin oluşturmaktadır. Alanın ilerleyen dönemlerde daha disiplinlerarası, yöntemsel çeşitliliği yüksek ve uygulama temelli araştırmalarla derinleşmesi beklenmektedir.

Tartışma

İncelenen metinler (2015–2025), Türk müziği unsurlarının (özellikle makam, türkü, usûl ve düzensiz/aksak ritimler) piyano eğitiminde pedagojik, teknik ve kültürel olanaklar sunan temel kaynaklar olarak sistematik biçimde araştırıldığını göstermektedir. Bu genel eğilim, kültürel açıdan konumlandırılmış repertuar ile yerli müzik yapılarını okul ve yükseköğretim ortamlarında hem teknik gelişim hem de kültürel müzik okuryazarlığı için araç olarak ele alan geniş kapsamlı akademik çalışmalarla da uyumludur (Zufriady vd., 2024).

Türk bağlamındaki ampirik ve belgeye dayalı araştırmalar, makam ve türkü temelli materyalin etütler ve düzenlemeler için temel bir kaynak olarak kullanılmasının, hem yerel hem de pedagojik olarak hedeflenmiş bir repertuar oluşturduğunu ortaya koymaktadır. Bu yaklaşım, piyano öğrencileri ve öğretmenleri için ifade olanaklarını, teknik çeşitliliği ve uygulama alanlarını genişletmektedir (İnce, 2019; Sevim vd., 2021).

Literatürde yer alan çok sayıda çalışma, yerli müzik unsurlarının didaktik birimlere (örneğin makam temelli etütler veya türkü düzenlemeleri) dönüştürülmesinin, piyano tekniğinin temel odakları olan artikülasyon, parmak bağımsızlığı, cümle kurma ve ritmik alt bölümler üzerinde yoğunlaşan pedagojik çalışmayı desteklediğini göstermektedir (Sutulova, 2022; Moura vd., 2024). Müzik unsurları pedagojisinin nörobilimsel ve gelişimsel incelemeleri de, enstrüman eğitimi sürecinde perde, ritim, melodi, tını ve artikülasyon gibi temel parametrelerle sistematik biçimde çalışmanın, işitsel ve duyuşal-motor sinir sistemlerinde ölçülebilir değişikliklerle ilişkili olduğunu ortaya koymaktadır. Bu bulgular, söz konusu unsurlar etrafında özel olarak düzenlenen repertuarın alana özgü duyuşal-motor ve işitsel becerileri geliştirebileceğini ima etmektedir (Ma vd., 2025).

Türk müziği alanında usûl pedagojisinin incelendiği çalışmalar, yerel kaynaklarda bulunan teorik özgünlük ve pedagojik içeriği belgelemekte; döngüsel ritmik kalıpların piyanoya yönelik aşamalı teknik egzersizlere uyarlanması için kavramsal bir temel sunmaktadır (İnce, 2019). Benzer şekilde, repertuar dönüştürme (halk müziği düzenlemeleri, pedagojik etütler) üzerine yapılan araştırmalar, kültürel kökenli parçaların sol el bağımsızlığı, seslendirme ve koordinasyonu geliştiren kademeli çalışmalara dönüştürülebileceğini

göstermektedir (Zheng, 2025; Moura vd., 2024). Bu sonuçlar, geleneksel piyano müfredatıyla doğrudan ilişkilidir.

İncelenen bulgular, Türk müzik unsurlarının piyano formatlarına uyarlanmasıyla öğrencilerin kültürel müzik algısını ve kimlik gelişimini desteklediğini de vurgulamaktadır. Türkü düzenlemeleri ve makam temelli tonlamaların keşfi, piyano pratiğini yerel bir ses estetiği çerçevesine yerleştirerek kültürel duyarlılığı yüksek bir öğretim yaklaşımını ve sanat eğitimi yoluyla kültürel değerlerin aktarımını güçlendirmektedir (İra & Gültekin, 2022). Ancak Türkiye’deki müzik eğitimi tezleri ve program incelemeleri, bu tür materyal ve yaklaşımların güzel sanatlar liseleri ile yükseköğretim müzik programlarının resmi müfredatında sınırlı bir yer tuttuğunu göstermektedir. Bu durum, akademik çalışmalar ile ana akım müfredat tasarımı arasındaki uygulama boşluğuna işaret etmektedir (Vapur & Şen, 2025). Ayrıca ulusal düzeyde yürütülen müzik eğitimi sentezleri, öğretmen eğitimi ve konservatuvar programlarında Türk unsurlu pedagojileri kurumsallaştıracak büyük ölçekli müfredat girişimlerinin veya zorunlu reformların henüz geliştirilmediğini göstermektedir (Gümüş vd., 2021).

Literatürün dikkat çeken bir diğer özelliği, yöntemsel yoğunluğudur. Türk piyano eğitimi ve Türk müziği unsurlarıyla ilgili birçok çalışma, geniş örneklemli nicel ya da kontrollü deneysel tasarımlar yerine; nitel, teorik veya belgeye dayalı yaklaşımlara (literatür incelemeleri, düzenleme raporları, pedagojik yorumlar ve vaka çalışmaları) dayanmaktadır (Sevim vd., 2021). Bu yöntemsel yapı, bağlamsal açıdan zengin içgörüler sağlamasına rağmen, Türk unsurlu uygulamaların teknik beceri edinimi, performans çıktıları veya nörogelişimsel etkileri üzerine nedensel çıkarımları sınırlamaktadır. Çağdaş müzik pedagojisi literatürü ise, ölçülebilir beceri kazanımlarını ve niteliksel farklılaşmaları ortaya koymak amacıyla rubrik temelli değerlendirmelerin deneysel veya yarı deneysel yöntemlerle birleştirilmesinin önemini vurgulamaktadır (Moura vd., 2024). Ek olarak, kültürel sanat eğitime ilişkin geniş çaplı incelemeler, uygulanabilir müfredat reformları ve politika önerileri geliştirilebilmesi için şeffaf inceleme protokollerinin ve karma yöntemli yaklaşımların önemini belirtmektedir (Lee vd., 2024).

Öneriler

Bu çalışma kapsamında elde edilen bulgular doğrultusunda araştırmacılara, uygulayıcılara ve politika yapıcılara yönelik öneriler aşağıda bütüncül biçimde özetlenmiştir:

- ❖ Yöntemsel çeşitlilik artırılmalıdır. Türk müziği unsurlarının piyano eğitimindeki etkilerini daha derinlikli biçimde incelemek için deneysel, uzunlamasına ve karma yöntemli araştırmalar çoğaltılmalıdır.
- ❖ Nicel performans ölçümleri yapılmalıdır. Makamsal yapılar, aksak ritimler ve türkü temelli repertuvarın öğrencilerin teknik ve müzikal performanslarına etkisini gösteren nicel çalışmalar geliştirilmelidir.
- ❖ Kurumsal karşılaştırmalar yapılmalıdır. Güzel sanatlar liseleri, konservatuvarlar ve eğitim fakültelerindeki piyano eğitimi yaklaşımları karşılaştırmalı olarak analiz edilmelidir.
- ❖ Ulusal bir repertuvar veri tabanı oluşturulmalıdır. Türk müziği temelli piyano eserleri, düzenlemeler, etütler ve öğretim materyallerini içeren erişilebilir bir dijital arşiv hazırlanmalıdır.
- ❖ Piyano müfredatı kültürel unsurları içerecek şekilde zenginleştirilmelidir. Makamsal etütler, aksak ritim çalışmaları ve türkü düzenlemeleri eğitim programlarına sistematik şekilde entegre edilmelidir.
- ❖ Öğretmen eğitiminde Türk müziği–piyano entegrasyonu güçlendirilmelidir. Hizmet öncesi ve hizmet içi eğitim programlarında bu alana yönelik özel modüller geliştirilmelidir.
- ❖ Bölgesel türkülerin uyarlamaları desteklenmelidir. Farklı yörelere ait türkülerin pedagojik amaçlı piyano düzenlemeleri teşvik edilmeli ve dijital arşivleri oluşturulmalıdır.
- ❖ Eğitim materyalleri düzeylendirilmelidir. Türk müziği örneklerinin başlangıçtan ileri seviyeye kadar kademeli olarak sunulduğu piyano eğitim materyalleri hazırlanmalıdır.
- ❖ MEB ve YÖK düzeyinde politika desteği sağlanmalıdır. Piyano eğitiminde Türk müziği repertuvarının görünürlüğünü artıracak güncellemeler programlara yansıtılmalı; yerli eser üretimi ve araştırmalar kurumsal olarak desteklenmelidir.

Araştırmacıların Katkı Oranı

Yazarlarının katkı oranı eşit düzeydedir.

Çıkar Çatışması

Bu araştırmada herhangi bir çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Kaynakça

- Baltacı, A. (2019). *Nitel araştırmalarda veri analizi teknikleri: Temel ilkeler ve örnek uygulamalar*. Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi.
- Benetos, E., & Holzapfel, A. (2015). Automatic transcription of Turkish microtonal music. *The Journal of the Acoustical Society of America*, 138(4), 2118–2130. <https://doi.org/10.1121/1.4930187>
- Bükülmez, İ. (2023). Türk müziği devlet konservatuvarında öğrenim gören öğrencilerin Batı müziği derslerine yönelik görüşleri: Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi örneği. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 36(2), 692–706. <https://doi.org/10.19171/uefad.1297837>
- Çoban, G. (2019). *Seçilmiş Bolu Türkülerinin piyano uyarlamalarının Güzel Sanatlar Liseleri piyano müfredatında kullanılabilirliğinin değerlendirilmesi* (Yüksek lisans tezi). Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Demirci, Ş. (2018). The place of six-hands piano literature in piano education in Turkey according to the opinions of piano educators. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 31(2), 731–751. <https://doi.org/10.19171/uefad.505639>
- Elmas, E. (2019). *Piyano eğitiminde türkü kullanımının öğrenci motivasyonuna etkisi* (Yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi.
- Gümüş, S., Hallinger, P., Cansoy, R., & Bellibaş, M. (2021). Instructional leadership in a centralized and competitive educational system: A qualitative meta-synthesis of research from Turkey. *Journal of Educational Administration*, 59(6), 702–720. <https://doi.org/10.1108/jea-04-2021-0073>
- Güneş, D., & Erdem, R. (2022). Nitel araştırmaların analizi: Meta-sentez. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 22(Özel Sayı 2), 81–98.
- İnce, U. (2019). Türk müziği usûl eğitim-öğretiminde kullanılan yazılı kaynaklardaki usûl bahsine ilişkin ifadelerin mukayesesi. *İstem*, 33, 241–265. <https://doi.org/10.31591/istem.558066>
- İra, G., & Gültekin, M. (2022). Making interdisciplinary connections through music: A systematic review of studies in general schooling context in Turkey. *International Journal of Music Education*, 41(4), 631–650. <https://doi.org/10.1177/02557614221137867>
- Karaçam, Z. (2013). Sistematik derleme metodolojisi: Sistematik derleme hazırlamak için bir rehber. *DEUHYO ED*, 6(1), 26–33.
- Kızrak, M., & Bölüt, B. (2017). A musical information retrieval system for classical Turkish music makams. *Simulation*, 93(9), 749–757. <https://doi.org/10.1177/0037549717708615>
- Lee, C., Lee, C., Lai, H., Chen, P., Chen, M., & Yau, S. (2024). Bridging theory and practice: A scoping review protocol on gamification's impact in clinical reasoning education. *BMJ Open*, 14(12), e086262. <https://doi.org/10.1136/bmjopen-2024-086262>
- Li, S., & Timmers, R. (2021). Teaching and learning of piano timbre through teacher–student interactions in lessons. *Frontiers in Psychology*, 12. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2021.576056>
- Ma, T., Sanchís, I., Santana, G., & Jiang, Y. (2025). Untitled. *JSE*, 1(2). <https://doi.org/10.63887/jse.2025.1.1.19>
- Madanoğlu, N. (2019). Halk Türkülerinin piyano düzenlemeleri bağlamında “Piyano İçin 9 Türkü” kitabının analizi. *İstanbul Aydın Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Dergisi*, 5(10), 85–96.
- Marufoğlu, F. (2020). *Güzel Sanatlar Liseleri piyano eğitiminde aksak ritimlerin kullanımı ve başlangıç düzeyi aksak ritimli etüt ve alıştırma önerileri: Van ili örneği* (Yüksek lisans tezi). Yüzüncü Yıl Üniversitesi.
- Moura, N., Dias, P., Verissimo, L., Oliveira-Silva, P., & Serra, S. (2024). Solo music performance assessment criteria: A systematic review. *Frontiers in Psychology*, 15. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2024.1467434>
- Özbek, A. (2019). Nîm sofyan ve semâî: Düzüm mü? Usûl mü? *Uluslararası Sanat ve Sanat Eğitimi Dergisi*, 2(2), 87–118. <https://doi.org/10.29228/jiajournal.23387>
- Özdamar, F. D. (2025). Piyano için düzenlenmiş türkülerinin müzikal özellikleri ve piyano pedagojisi açısından incelenmesi. *Online Journal of Music Sciences*, 10(4), 903–917. <https://doi.org/10.31811/ojomus.1729117>
- Pehlevan, Ş. (2021). *Halk türkülerinin Güzel Sanatlar Liseleri piyano eğitiminde kullanılabilirliği (Kırşehir yöresi örneği)* (Yüksek lisans tezi). Çankırı Karatekin Üniversitesi, Güzel Sanatlar Enstitüsü.

- Sevim, Ü., Karabekir, A., Uğur, B., & Şen, B. (2021). Bibliographical analysis of the studies on the philosophy of music in Turkey. *Idil Journal of Art and Language*, 10(87). <https://doi.org/10.7816/idil-10-87-07>
- Sutulova, N. (2022). Piano sound phenomenon in English-language scientific discourse. *Aspects of Historical Musicology*, 27(27), 24–39. <https://doi.org/10.34064/khnum2-27.02>
- Toptaş, B. (2022). Halk Türkülerinin sistematik olarak piyano eğitiminde kullanılması. *İnönü Üniversitesi Kültür ve Sanat Dergisi*, 8(1), 85–100. <https://doi.org/10.22252/ijca.1097065>
- Toptaş, B. (2022). Piyano alanında Türk müziği uygulamaları üzerine lisansüstü tezlerin incelenmesi. *Diyalektoloji Ulusal Sosyal Bilimler Dergisi*, 30, 145–161.
- Vapur, H., & Şen, Ü. (2025). A systematic review of the recommendations of theses on fine arts high school music departments in Türkiye. *International Journal of Assessment Tools in Education*, 12(2), 240–276. <https://doi.org/10.21449/ijate.1510749>
- Weij, B., Pearce, M., & Honing, H. (2017). A probabilistic model of meter perception: Simulating enculturation. *Frontiers in Psychology*, 8. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2017.00824>
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2018). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Seçkin Yayıncılık.
- Zheng, X. (2025). Strategies for enhancing left-hand technique in piano performance. *Arts Studies and Criticism*, 6(4), 278. <https://doi.org/10.32629/asc.v6i4.4324>
- Zufriady, Z., Kurniaman, O., Suarman, S., Islami, N., & Munjiatun, M. (2024). A systematic literature review on cultural arts education and the cultivation of cultural values. *Multidisciplinary Journal of School Education*, 13(1), 1–25. <https://doi.org/10.35765/mjse.2024.1325.14>

EXTENDED ABSTRACT

Introduction

Piano education in Turkey has historically developed in line with a pedagogical approach centered on Western art music; the repertoire, technical studies, and teaching approaches have largely been shaped based on the Western tonal system. However, the extent to which elements of Turkish music (makam, usûl, irregular rhythms, folk song repertoire, and regional motifs) that constitute Turkey's rich musical culture have been reflected in piano education has long been limited. In recent years, influenced by discussions on cultural identity, local musical heritage, and pedagogical diversity, there has been a noticeable increase in academic interest in integrating elements of Turkish music into piano education.

In this context, this study aims to systematically examine academic research conducted in Turkey between 2015 and 2025 on the use of Turkish music elements in piano education. The research aims to comprehensively reveal the trends, methodological characteristics, pedagogical approaches, and results of theses and articles produced in this field.

Method

The research is based on a structured systematic review model within the framework of a qualitative research approach. During the data collection process, the YÖK National Thesis Center, DergiPark, Google Scholar, and university open access archives were searched; academic studies published between 2015 and 2025 that were directly related to piano education and addressed elements of Turkish music were identified.

A total of eight studies (four articles and four master's theses) were included in the analysis based on the inclusion criteria. The selected studies were coded in terms of publication year, publication type, research method, population–sample characteristics, Turkish music elements addressed, and pedagogical outcomes, and evaluated through qualitative content analysis. The data obtained were synthesized using descriptive and thematic analysis techniques.

Findings

The research findings show a gradual increase in the number of studies on Turkish music elements in piano education between 2015 and 2025. In particular, after 2020, folk song arrangements, modal etudes, and applications based on irregular rhythms have come to the fore.

- ❖ A significant portion of the studies examined show that:
- ❖ Turkish folk music-based repertoire was actively used in piano education,
- ❖ Analytical and applied approaches were developed for adapting modal structures to the piano,
- ❖ Irregular rhythm and usûl-based studies supported students' rhythmic perception and coordination skills,

- ❖ Turkish music-based piano education increased student motivation and cultural awareness
- ❖ have been identified.

However, it has been determined that most of the studies were conducted with limited samples, experimental designs were few, and quantitative performance measurements were not sufficiently included.

Discussion

The findings reveal that the integration of Turkish music elements into piano education offers significant pedagogical gains. Turkish folk song arrangements and modal etudes create a learning environment that supports not only students' technical skills but also their musical expression, phrasing, and perception of cultural identity.

However, the fact that studies in the literature are largely descriptive and based on document analysis prevents the long-term and causal effects of these practices from being sufficiently demonstrated. This situation also highlights the gap between academic studies and official piano curricula. Therefore, increasing methodological diversity and developing pedagogical models are necessary for Turkish music elements to be incorporated into piano education in a more systematic and sustainable manner.

Conclusion

This systematic review has revealed that academic studies on the use of Turkish music elements in piano education in Turkey between 2015 and 2025 have been addressed with increasing interest. The findings show that Turkish music-based repertoire and practices make meaningful contributions to piano education from technical, musical, and cultural perspectives.

However, it is clear that broader sample-based, experimental, and mixed-method research is needed for the development of the field. The development of comprehensive teaching models that integrate elements of Turkish music with piano pedagogy stands out as an important requirement in terms of both curriculum design and teacher training. In this respect, the study provides a theoretical and methodological basis for future research.